

КОМОВИ У ОКТОБРУ

(текст Дејан Ђорђевић – први дан, Добрица Дабовић – други дан,
фотографије Дејан Ђорђевић и Добрица Дабовић)

Да је михољско лето један од најлепших периода за планинарње још једном смо се уверили на акцији коју смо извели 11. и 12. октобра 2008. на Комовима у Црној Гори. Ни то што смо две од три ноћи провели у аутобусу или у близини аутобуса није могло да поквари изузетан утисак који носимо са ове акције.

На пут се кренуло из Смедеревске Паланке редовном аутобуском линијом за Крагујевац у петак у 18:15 а затим у 21:45 такође редовном аутобуском линијом до Берана. По навизи, чим смо сели у аутобус покушали смо да заспимо. После буђења на царинској контроли, у Беране стижемо у 2:30 – што значи укупно око 3,5 до 4 сата спавања. Е, шта планинар може да ради у Берану од 2:30 до 5:00 када смо планирали да кренемо таксијем ка Трешњевику? Може да седи у станичном ресторану и ужива у сасвим солидном и прилично јефтином роштиљу – ми смо се овога пута определили за лакши доручак – порција ћевапа са купус салатом и флашицом Росе!? за свакога.

Већ поменути таксијем на Трешњевик стижемо око 6:00. Још увек је мрак, а магла и облаци око нас још више утичу на смањење видљивости. Уз помоћ чеоних лампи настављамо ка Штавни и уз прве зраке сунца који се једва пробијају кроз облаке стижемо до Еко катуну за непун сат. Ту нас дочекује љубазни домаћин и чашћава нас кафом и чајем. Смештамо се у једном од објеката који пружају све савремене услове за смештај до 5 особа - луксуз на који планинари баш и нису навикли.

Јутро на Штавни

Наш објекат у Еко катуну

А унутар објекта "Смедеревац" ...

... и удобни кревети.

Због магле која никако да се подигне одлучујемо да се мало одморимо и на успон крећемо нешто после 9:00. Данашњи циљ је Љеворечки или Северни Кучки Ком. Не идемо традиционалном стазом по изохипси ка Међукомљу већ се шумском стазом спуштамо нешто преко 200 мнв до 1589 м одакле такође кроз шуму идемо ка Љубану и даље ка врху.

Призори око нас су фантастични: јесење боје лишћа, врхови у облацима, зраци сунца који се пробијају кроз облаке и преламају на врховима – у једном тренутку прошла ми је кроз главу мисао – свако би бар једном у животу требало да дође овде и види ово, а ако дође једном доћи ће опет и опет и ...

Врхови у облацима

Јесење боје

Сунчеви зраци

Букова шума у јесен

Нешто после 11:00 односно после два сата хода стижемо у подножје Љеворечког Кома, одакле почиње успон нешто стрмијом али још увек травнатом стазом. Иначе стаза није маркирана и ми се крећемо уз помоћ ГПС-а и на основу сећања Добрице са ранијих успона. Облаци су се већ лагано разишли и у даљини назиремо Морачке планине и Сињаевину. У тим тренуцима мени се јавља оштар бол у скочном зглобу леве ноге (последнице летошње повреде са Дурмитора) што ће учинити да идемо мало спорије.

Ускоро престаје травната подлога и почињемо да се крећемо преко стена које су прилично крушљиве и незгодне за кретање. Из тог разлога, пошто идем иза Добрице, стављам заштитни шлем - морам да признам први пут у животу (савремени шлемови су лагани и врло пријатни за ношење тако да планинари не би требало да их избегавају, односно требало би да их носе много чешће него што то чине). Завршни део успона је технички најзахтевнији и повремено је потребно користити руке за прелазак преко стена. До Љеворечког или Северног Кучког Кома стигли смо око 13:00 односно за четири сата хода од Еко катуне. Према топографским картама овај врх је висок 2469 м, ГПС је показао 2471 м а на печату у кутији на врху пише 2485 м. Шта је истина показаће време и неки прецизнији инструменти.

Завршни део успона

На Љеворечком Кому

Васојевићи Ком са својим познатим сипарима

Средњи и Јужни Кучки Ком

Остајемо неко време на врху, уживајући у прелепим видицима. На суседном Васојевићком Кому видимо групу планинара из Београда. Време је сада такорећи идеално и пошто имамо довољно времена, лагано се спуштамо ка Штавни. Призори око нас су изузетни и врло често застајемо да би фотографисали околне врхове, катуне, шуму, ...

Јесење боје 2

Језеро, ливада, планина, ...

До Еко катуне стижемо нешто пре 17:00. Користимо све благодети овог места – тура пива у ресторану, туширање, вечера у угрејаном дневном боравку, и пошто смо претходне ноћи врло мало спавали смештамо се у удобне кревете нешто пре 20:00, са договореним буђењем у 5:30.

Према Васојевићком Кому, из Еко катуна, кренули смо у 6:45. Као и претходног јутра, густа магла је обавијала Штавну. Но, чим смо изашли на превој изнад катуна и осетили источни ветар који је великом брзином носио облаке ка Љубану – знали смо да ће то бити предиван дан.

Ми у магли, на врховима сунце

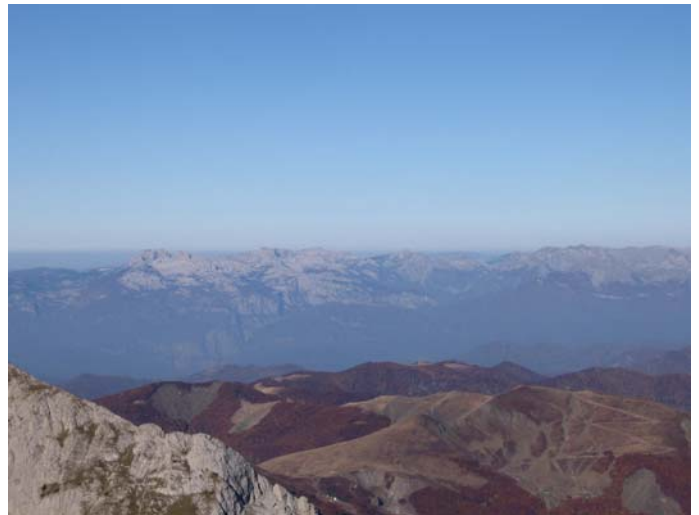

Без коментара

Када смо изашли са Штавне и започели успон ка врху Васојевића, а самим тим се његовом западном страном заклонили од ветра, угледали смо приказ који нас је пратио све до врха: на истоку, доккле поглед досеже, све је било прекривено густим облацима - једино су препознатљиви високи планински врхови били обасјани јутарњим сунцем; преко Штавне лете облаци али никако да досегну до Љубана – на западу нема ни облачка, све је кристално јасно – препознајемо Морачке планине, Сињајевину, Дурмитор, па чак на хоризонту и карактеристична пераја Витлова на Биочу.

Поглед са Васојевићког Кома на исток

Поглед са Васојевићког Кома на запад

Ка врху, стаза води серпентинама, уз константни успон и потребно је око два сата хода или 700 м успона. Дејану је већ на почетку прорадила стара повреда скочног зглоба, те је одлучио да се овог пута ограничи само на пењање Васојевића. На врх смо изашли за 2 сата хода. Призор исти: јак ветар, са једне стране све прекривено облацима, са друге стране ни облачка; а тамо на западу, преко Међукомља, јасно видимо Кучки Ком – са 3 врха који се планинарски пењу: Јужни Кучки, Средњи и Северни (Љеворечки).

Дејан остаје још мало на врху да ужива и да се касније спусти ка Штавни, а ја настављам даље. Спуштам се истом стазом са Васојевића, али не идем до краја до Штавне, већ се нешто раније упућујем ка Међукомљу, по веома незгодном и стрмом терену, уз доста мука, излазим на стазу која води ка западним врховима Комова.

У Међукомљу, на ракрсници путева, са једне стране за Јужни и Средњи врх и са друге стране за Северни, сам нешто пре 11:00, где први пут правим дужу паузу. Ту је висина негде око 1850 м. Намера

ми је да пробам да испењем и званично највиши врх Јужни Кучи Ком и Средњи врх. Прво се одлучујем за овај виши и то класичном обележеном стазом. При успону, срећем неколико планинара који се спуштају са врха и упућују гребенски преко Бавана на Васојевића.

У Међукомљу

Пред Јужним Кучким Комом

По најбољем могућем времену за успон, излазим на Јужни Ком (2487 м) у 12:40. Десетак метара од врха седело је 5-6 планинара; када са излазио на врх само је један погледао у мом правцу, поздравио сам га, а он ми је одмахнуо. Остали, за десетак минута колико сам био на врху, ни једног тренутка нису погледали у мом правцу ?!

Не знам одакле су ти планинари; једино што сам успео да видим је да су неки носили мајце са ознакама неког планинарског друштва из Колашина.

Северни и Средњи Кучки Ком (поглед са Јужног)

Средњи Кучки и Васојевићи Ком (поглед са Јужног)

Са врха меркам Средњи ком, који је, барем ваздушном линијом, јако близу. Но, треба се спустити нешто више од 200 м како би се започео успон на овај, ни мало гостољубиви врх. Главни проблем успона на овај врх је велика крушљивост: камење стало пада и не постоји скоро ни један сигуран ослонац. Успон почиње кроз кулоар у облику левка са висине од око 2300 м. Прошле године када сам пео овај врх није био обележен и пењали смо га више по осећају, тражећи најбољи пут и, осим опасности од рушења камења, нисмо имали већих проблема. У међувремену, неко је обележио стазу до врха. Већ на самом почетку било је уочљиво да су неке марке биле постаљене на проблематичним местима, иако је било алтернативних праваца који су били логичнији и мање опасни. Но, до 2400 м то обележавање и има неког смисла, али од те тачке, која је заправо разделник између десног подврха и левог главног врха и препознаје се по стени која је заглављена између њих – правац који је обележен је скроз погрешан. Наиме, ту марка показује да треба ући благо лево у прилично стрму стеноу. Хватови су добри, али је превише стрмо за једну планинарску стазу без коришћења обезбеђења и тако у наредних 50-60 м. Није проблем то попети, али одпењавати такву деоницу без осигурања је прилично опасно и глупо.

На врху сам био у 14:00. ГПС показује висину од 2488 м. Не задржавам се превише, с обзиром да на овом врху имам осећај као да се налазим на врху неке гомиле шљунка; осећај као да ће се сваког тренутка све урушити !? При силаску не користим маркирану стазу, већ са врха продужавам неколико десетина метара преко - истина - веома стрмог и крушљивог гребена и у наредних 100 м силазим стазом која иде са десне стране маркиране стазе. Колико је ова деоница лакша од маркиране, потврђује и то што ни једног тренутка није било потребно одпењавати стену. Остатак спуштања, уз повећан опрез, прошао сам без проблема.

Пред Средњим Кучким Комом

Средњи Кучки Ком (као да ће сваког тренутка да се сруши)

На Штавну стижем нешто пре 17 часова, не превише уморан. Очекивао сам да ћу се више уморити с обзиром на тежину коју сам морао носити на све ове врхове од (0,104 тоне).

"Сви" Комови

Катун на Штавни

Пакујемо се, опраштамо се са љубазним домаћином Еко катунца и одлазимо ка Трешњевику. Морамо кући – ујутру радимо!

Поново ћемо доћи; сигурно.